ამიერ-კავკასიის ს. ფ. ს. რესპუბლიკა

პარტიის XVII ყრილობის წინ

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Всесоюзная Коммунистическая Партия (больш.).

ПРАВДА

Орган Центр. Ком. и Моск. Ком. ВКП (б)

ДЕКАБРЬ 1 1933 г. ПЯТНИЦА. № 330 (5856).

რედაქციისაგან

ღღეს ჩვენ ვაქვეყნებთ ამიერ-კავკასიის ს. ფ. ს. რესპუბლიკებისადმი მიძღვნილ პარტიის ცენტრალური ორგანო — „პრავდას“ 1 დეკემბრის ნომრის წერილებს. ამას თან ჩვენ განმეორებით ვბეჭდავთ „პრავდას“ მეთაურს და ამხ. ლ. ბერიას წერილს, რომლებიც დეკემბათა საგენტოს მიერ ტელეგრაფით გადმოცემის დროს მთელი რიგი შეცდომებით იქნა მიღებული და ტფილისის გაზეთებში გაშვებული 2 დეკემბერს.

პროლეტარიელთა ყველა ქვეყანანო, შეერთდით!

ფოლიადი, მეცამეტე

ქრონიკული

საქ. კ. პ. (ბ) ცკ-ს, ცკ-ს და ცკკ-ს ორგანო

ტელეფონები: №№ რედაქტორის—14—76, რედ. მოადგილის—23—17, სამდივნოს—10—58, მთ. კანტორის—8—81.

ოთხშაბათი 6 დეკემბერი 1933 წ. № 280 (3856).

ერთი შვიდთაგანი

1921 წელს, საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ, ლენინი სწერდა კავკასიელ კომუნისტებს: „მხურვალედ ვესალმები რა კავკასიის საბჭოთა რეპუბლიკებს, ნებას მივცემ თავს გამოვთქვა იმედი, რომ მათი მჭიდრო კავშირი შექმნის ნაციონალური მშვიდობიანობის ნიმუშს, გაუგონარს ბურჟუაზიის დროს და შეუძლებელს ბურჟუაზიულ წყობილების პირობებში“.

ეხლა სიამაყის გრძნობით შეიძლება ითქვას, რომ საბჭოთა ამიერ-კავკასია იქცა ნაციონალურ მშვიდობიანობის ნიმუშად. ამხ. სტალინი ამ წლების განმავლობაში ამუშავებდა ყველა საკითხს, რომლებიც დაკავშირებული იყო ლენინურ ნაციონალურ პოლიტიკის გატარებასთან ამიერ-კავკასიაში. პარტიის მე-12 ყრილობაზე, სადაც ქართველი უკლონისტები გამოდიოდნენ პარტიის ხაზის წინააღმდეგ, — ამიერ-კავკასიის ფედერაციის წინააღმდეგ, ამხ. სტალინი ლაპარაკობდა: „საბჭოთა ხელისუფლებას, რომ ვერ მოახერხებენ ამიერ-კავკასიაში შეექმნა ნაციონალური მშვიდობიანობის ორგანო, რომელსაც შეეძლო უთანხმოებათა და კონფლიქტების მოგვარება, ჩვენ დაუბრუნდებოდით ცარიზმის იპოქას ან დაშნაკების, მუსავატისტების და მენშევიკების ეპოქას, როცა ადმინები ერთმანეთს წვავდნენ დ ულეტდნენ. ამიტომაც ცენტრალური კომიტეტი სამჯერ ადასტურებდა ა.-კ. ფედერაციის, როგორც ნაციონალურ მშვიდობიანობის ორგანოს შენარჩუნების აუცილებლობას“.

საბჭოთა ამიერ-კავკასია დღეს წარმოადგენს იმის პირდაპირ დამტკიცებას, თუ რა ნაყოფი მოაქვს მშრომელთათვის ბოლშევიკურ ნაციონალურ პოლიტიკას, რა ნაყოფი მოაქვს საბჭოთა ხელისუფლებას მშრომელთათვის, რომელთაც სულს უხუთავდა კატორღული ჩაგვრა თავად - აზნაურულ - კაპიტალისტური რუსეთის და მენშევიკურ - დაშნაკურ - მუსავატისტურ ხელისუფლებისა, რომელმაც აღადგინა ექსპლოატატორების, ნობელების როტშილდების, მემამულეების და ფაბრიკანტების ძალა. კაიზერის გენერლები, როგორც ეს ჩანს იმ დოკუმენტებიდან, რომელიც დღეს ქვეყნდება. „პრავდა“-ში, ტყუილად კი არ აძლევდენ წარჩინებას მენშევიკურ მმართველებს. მენშევიკებმა პირნათლად დაიმსახურეს გერმანიის იმპერიალიზმის ეს ორდენები. მაგრამ ამიერ-კავ. მშრომელებმა საბჭოთა კავშირის პროლეტარიატის ძლიერი დახმარებით სამუდამოდ განდევნეს მენშევიკები, დაშნაკელები და მუსავატელები

ამიერ - კავკასიის პარტიულმა ორგანიზაციამ, პარტიულმა კადრებმა, რომლებიც აღიზარდნენ ამხ. სტალინის უშუალო ხელმძღვანელობით, ეს ფედერატიული რესპუბლიკა აღვანეს არ გაგონილი სიმაღლეზე. საბჭოთა ამიერ - კავკასია ამჟამად არის არა მარტო „ნაციონალური მშვიდობიანობის ნიმუში, გაუგონარი ბურჟუაზიის დროს ი შეძლებელი ბურჟუაზიულ წყობილების პირობებში“. საბჭოთა ამიერ-კავკასია მთელს ჩვენს ქვეყანასთან ერთად აშენებს სოციალიზმს. კავკასიის მთა-გრეხილის მიღმა ბრწყინავენ ინდუსტრიალიზაციის ჩიაღდანები. სწრაფად იზრდებიან ნაციონალური პროლეტარიატის კადრები რიონოლეკია აჩენს ნავთის ახალ რაიონებს. ბაქოს სახელოვან პროლეტარების გმირობას იცნობს მთელი ქვეყანა. სოფლის მეურნეობა მხოლოდ ეხლა ვითარდება ჯეროვნად. საქართველო იქცა საბჭოთა კავშირის ჩაის ბაზად, ციტრუსები იფურჩქნებიან ათეულ მილიონებით ამიერ - კავკასიაში, შავი ზღვისპირა მიდამოებში. აზერბაიჯანი იქცა საბჭოთა კავშირის მებამბეობის მეორე ბაზად.

ამიერ - კავკასიამ საბჭოთა ხელისუფლების დროს მიიღო განვითარების გრანდიოზული შესაძლებლობანი. მაგრამ ეს შესაძლებლობანი ყოველთვის არ იყო გამოყენებული. ერთ-ერთი მიზეზი იმისა, რომ ამიერ-კავკასია ყოველთვის ვერ მიხდევდა ფეხდაფეხ სხვა რესპუბლიკების და რაიონების ტემპებს, როგორც ეს აღნიშნული იყო საკავშირო კ. პ. (ბ) ც. კ-ის 1931 წლის 31 ოქტომბრის დადგენილებაში, იმაში მდგომარეობდა, რომ ამიერ-კავკასიის პარტორგანიზაციაში არ იყო საჭირო მონოლიტობა და ბოლშევიკური დარაზმულობა. „როგორც ამიერ-კავკასიის, ისე რესპუბლიკების ხელმძღვანელ კადრებს შორის, ოპპოზიცია საკავშირო კ.პ. (ბ) ც. კ-ის ამ დადგენილებაში — ადგილი აქვს ცალკე პირების უპრინციპო ჩხრეკას, გავლენისათვის („ატამანშინის“ ელემენტები), რის ნიადაგზედაც ხელმძღვანელ კადრების ერთ-ერთ ან მუშაკების განაწილება ერთ-ერთ რიგ შემთხვევებში წარმოებს ორ პარტიული საქმიანი ნიშნის მიხედვით, არამედ იმის მიხედვით, თუ ვინ რომელ დაჯგუფებას ეკუთვნის. ამის შედეგად ხელმძღვანელ პოსტებზე ხშირად აყენებენ აშკარად სუსტ მუშაკებს. ორგანიზაციაში ადგილი აქვს ბოლშევიკური დისციპლინის დაუსაბუთლად დარღვევის ერთ-ერთ რიგ ფაქტებს“.

ცენტრალური კომიტეტის 1931 წლის 31 ოქტომბრის გადაწყვეტილებამ გამოამჟღავნა მაშინდელი პარტიული ხელმძღვანელობის შრომები და დასახა სამუშაოთა დიდი პროგრამა ყველა გადამწყვეტ საკითხის მიხედვით. **ცენტრალური კომიტეტის ამ გადაწყვეტილებამ ითამაშა და ეხლაც თამაშობს განსაკუთრებულ როლს ამიერ - კავკასიის ზრდასა და განვითარებაში**

პარტორგანიზაცია, მკლავებ დაკარწახებული, ჯეროვნად კიდებს ხელს მუშაობას. ადამიანები უკვე შედიან იმ დიდ საქმეთა კურსში, რომელნიც ჩვენი ეპოქის შინაარსს წარმოადგენს. ამიერ - კავკასიის ბოლშევიკები იწყებენ საწარმოო ძალთა გაშლის ოპერატიულად ხელმძღვანელობას. ამას მოწმობენ ის ოდიდესი წარმატებები, რომელთაც ბაქო მიაღწია ნავთის ამოღების, ჰიდროსადგურების, ფერომარგანეცის და სინთეტიური კაუჩუკის ქარხნების მშენებლობის, ნახშირის, მაღნეულ და არამაღნეულ მიწის ამოდიდრეთა დამუშავების, საბჭოთა კავშირის ბამბის მეორე ბაზის ინტენსიკაციების, ციტრუსოვანი კულტურების. ჩაის, თამბაქოს ფართობის გადიდების, კოლმეურნეობათა პოლიტიკური და სამეურნეო განმტკიცების დარგში.

დღეს „პრავდა“ ბეჭდავს მასალებს, რომლებიც მოწმობს ამიერ-კავკასიის ყოველმხრივ ზრდასა და განვითარებას, მოწმობს, წარმატებებს, რომელთაც პარტორგანიზაციებმა მიაღწიეს უკანასკნელ წლებში.

ამიერ - კავკასიის ბოლშევიკების წინაშე, რომლებსაც ამხილეს უკლონისტები, ლომინაძის და სხვ. „მომეგარცხენო“ ჯგუფი, ამ 150 ათასიანი ორგანიზაციის წინაშე, **პარტიის ამ ერთგული რაზმის წინაშე დგას უდიდესი ამოცანები.** ის, რომ ამიერ - კავკასია შეიცავს დიდძალ ბუნებრივ სიმდიდრეს და ფართო შეაძლებლობას სამეურნეო განვითარების დარგში, — ყოველივე ეს აძლიერებს ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობას; მართლაც, რომ გადაწყვეტა ნავთის, ფოსფორიტების, ქვანახშირის, სპილენძის, თუთიის, შავი მეტალურგიის, ელექტროენერგეტიკის, ქიმიის, კოლმეურნეობის ამოშრობის, აბრეშუმის, ციტრუსების. ჩაის, თამბაქოს, კოშუნალურ მეურნეობის საკითხები, — საჭიროა უაღრესად მკაფიო, დიფერენცირებული და ოპერატიული ხელმძღვანელობა.

იცვლება მუშაობის სტილი; ამიერ - კავკასიის ბოლშევიკებმა იწყეს ხელმძღვანელობის ოპერატიულად გაწევა, დიდი პრობლემის გადაჭრაზე კონკრეტულად მუშაობა: სწორედ ესაა ახალი პარტორგანიზაციის მუშაობაში.

ამიერ-კავკასიის ბოლშევიკები ეწინააღმდეგებიან და პარტიის მე-17 პარტყრილობას. ხვდებიან უდაოდ დიდი მიღწევებთ. პარტიის ყრილობა უნდა გახდეს ახალი ეტაპი მუშაობის ახალებურად მოწყობაში.

შეორე ხუთწლედში ამიერ - კავკასია გაბრწყინდება მთელი თავისი სიმდიდრით. თავისი საწარმოო ძალებით. ამიერ-კავკასია ამავე დროს ერის ძლიერი ბაზა მთელი საბჭოთა კავშირის მშრომელთა კეთილდღეობის ამაღლებისათვის; ჩვენ ქვეყნის მუშების და მშრომელების შეძლების და სიჯანსაღის წყაროები მოკიმულია ამიერ - კავკასიის განვითარებაში; ყურძენი, ღვინო, მანდარინი, ფორთოხალი, ლიმონი ჩაი, აბრეშუმი, კურორტები და სხვა — ყველაფერი ეს ხდება საბჭოთა კავშირის მუშათა, მუშა - ქალთა მილიონების და ყველა მშრომელის კუთვნილება, ამაშია იმ დიდ საოსფლო - სამეურნეო სამუშაოთა პოლიტიკური აზრი, რომლებსაც ეხილა საქართველოს და მთელი ამიერ-კავკასიის ბოლშევიკები ეწევიან.

საბჭოთა ამიერ-კავკასიის წარმატებებს უდიდესი პოლიტიკური მნიშვნელობა აქვთ, იმისი კიდევ ერთ უდაო არგუმენტს წარმოადგენენ ბოლშევიზმის საბრძოლოდ კონტრ - რევოლუციური მენშევიზმის წინააღმდეგ. მენშევიზმი გერმანიაში, —სოციალ-დემოკრატია, როდესაც იგი ხელისუფლებას საქართველოში ედგა, იცავდა კაპიტალისტების დიქტატურას, ანადგურებდა მუშათა მოძრაობას, ხელს აწყობდა ფაშიზმის განვითარებას; საქართველოს მენშევიკები, როცა ისინი ხელისუფლების სათავეში იდგენ, აღვივებდენ ძმათამკვლელ ომებს ახვედასხვა ეროვნების მშრომელთა შორის, ძარცვავდენ მათ, ასრულებდენ იმპერიალისტების ლაქიების როლს

ამიერ-კავკასიის მშრომელებმა ოვიანი საზღვრებიდან სამუდამოდ გააძევეს მენშევიკები, დაშნაკები და მუსავატისტები; ამიერ-კავკასიის ბოლშევიკები, ანზორიკელებდენ რა ლენინურ ნაციონალურ პოლიტიკას, ატარებდენ თანმიმდევრულ ბრძოლას ორ ფრონტზე დიდრუსული შოვინიზმის და ადგილობრივი ნაციონალიზმის წინააღმდეგ, ამხ. სტალინის მითითებათა მიხედვით. ისინი ულმობელად ებრძოდენ ბურჟუაზიულ ნაციონალიზმს.

საქართველოს, აზერბაიჯანის და სომხეთის მშრომელებმა შექმნეს ამიერ - კავკასიის ფედერაცია, რომელიც შევიდა საბჭოთა კავშირის შემადგენლობაში. ამ საფუძველზე მათ დაშალეს შემოქმედებითი ძალები, ისინი აშენებენ და ამაგრებენ მრეწველობას, სოფლის მეურნეობას და კულტურას.

საბჭოთა ამიერ-კავკასიის მშრომელები კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით თავგანწირულნენ და გმირულად აშენებენ თავის სოციალისტურ ცხოვრებას მთელ საბჭოთა კავშირთან ერთად, რომლის განუყოფელ შემადგენელ ნაწილს იგი წარმოადგენს.

ამიერ-კავკასიის ბოლშევიკები

საქ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ის გადაწყვეტილების რეალიზაციისათვის ბრძოლაში

ლავრენტი ბერია

ორ- წლის წინათ, 1931 წლის 31 ოქტომბერს, ჩვენი პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა ა.-კ. სამხარეო კომიტეტის და რესპუბლიკების ცენტრალური კომ ტეტების ბოხსენებათა გამო, გამოიტანა სპეციალური გადაწყვეტილება ამიერ - კავკასიის პარტიული და სამეურნეო ორგანიზაციების მუშაობის შესახებ.

ამ გადაწყვეტილებაში საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალურმა კომიტეტმა ამ-ერ-კავკასიის პარტორგანიზაციების წინაშე დასვა მთელი რიგი ამოცანები, ამ-ერ-კავკასიის ფედერაციის სამეურნეო და კულტურული მშენებლობის დარგში და მოგვცა მოქმედების გაშლილი პროგრამა, ამასთან ერთად ხელმძღვანელობა გადაჭრით გამოგვესწორებინა ის შეცდომები და გადახვევები, უმთავრესად სოფლად, რომლებსაც ადგილი ჰქონდათ ამიერ - კავკასიაში.

„ა.-კ. სამხარეო კომიტეტმა და, ნაკლოვანებანი ების ცენტრალურმა კომიტეტებმა, — ნათქვამი იყო ამ გადაწყვეტილებაში, — გაიჩაღეს ოთვალსაჩინო მუშაობა სოფლის მეურნეობის რეკონსტრუქციისათვის, უმთავრესად ყურადღება მიაქციეს მუშაობის ტექნ კურ მხარეს და ვერ უზრუნველყვეს გლეხობის (ღარიბ-საშუალო გლეხთა მასების) მართებულ- პოლიტიკური ხელმძღვანელობა“.

სწორედ ამ შეცდომების და მეტად უხეში გადახვევებ-ს შედეგად, „სოფლის მეურნეობის სოციალ-სტური გარდაქმნისაკენ ამიერ - კავკასიის გლეხობის ძირ-თადი მასებ-ს შემობრუნების მ-უხედავად, კულაკურ და ანტი-საბჭოთა ელემენტებს, მიეცათ შესაძლებლობა გამოეყენებინათ მთელ- რიგ- შეცდომები და, გადახვევები სოფლად თავ-ი ი გაკლენის გაცხოველებისათვის“. (საკ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ს 1931 წლის 31 ოქტომბრის გადაწყვეტილებ-ლან).

ჩვენი ამოცანა ის იყო, რომ გამოგვიმჟღავნებინა ამ ერ - კავკასიის ფედერაცია და ამავე დროს გაგვეშალა რესპუბლიკების ფართო თვითმოქმედება და სამეურნეო ინიციატივა, დაგვერაზმა ამიერ - კავკასიის ორგან ზაციები სამეურნეო - პოლიტიკური ამოცანების შესრულებისათვის და აღმოგვეფხვრა „ატამანშინის“ და ჯგუფობრიობის ყოველგვარი ელემენტი.

საბჭოთა კავშირის ინდუსტრიალიზაციის უალიესად სწრაფმა ზრდამ, მანქანათმშენებლობის, საავტომობილო და საავ-აციო მრეწველობის განვითარებაში მიღწეულმა წარმატებებმა, სოფლ-ს მეურეობ-ს სოციალისტურმა რეკონსტრუქციამ, მოითხოვეს ნავთის ამოღების და გადამუშავების მნ-შვნელოვნად გადიდება. ამ ამოცანის განხორციელებისათვის ბრძოლაში- აზერბაჯანის ნავთის მრეწველობამ დიდ წარმატებებს მიაღწია. თუ 1932 წელს „აზნავთის“ მიერ ამოღებული იქნა 12.631 ათასი ტონა, სამაგიერ-ოდ 1933 წელს ნავთის მრეწველობა არა თუ წარმატებით ართმევს თავს წლიურ- გეგმის შესრულების—14.400 ათასი ტონის ამოღების ამოცანას, არამედ ამასთან ერთად ასრულებს მთავრობის დამატებ-თ დავალებასაც 500 ათასი ტონის რაოდენობით. თუ ა.-წ. იანვარში ნავთ-ს ყოველდღიური საშუალო ამოღება სარეწაოებში მხოლოდ 30.385 ტონას უდრ-და, სამაგიერ-ოდ ოქტომბერში იგი ავიდა 52 ათას ტონამდე. ასეთი დიდძალი რაოდენობა აზნავთს ჯერ არასოდეს არ ამოუღია. მაქს მალური საშუალო ყოველდღიური ამოღება 1930 წელს შეადგენდა 35.690 ტონას (აპრილი), ხოლო 1931 წელს—39.706 ტონას (აგვისტო).

რამოდენ-მე თვის განმავლობაში გაჩნდენ ახალი სარეწაოები (ლოკბატანი, ჭალა), რომლებიც თავისი ს-მ დიდრით უკვე ცნ-ბილ- გახდენ არა მარტო ამიერ - კავკასიისთვის, არამედ მთელი საბ,ჭოთა კავშირისთვისაც.

აზერბაიჯანის ნავთის მრეწველობ-ს ეს წარმატებანი წარმოადგენენ საკ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ის და პირადად ამხ. სტალინის ყოველდღიური ხელმძღვანელობ-ს და ოპერატიული დახმარებ-ს შედეგს, ბაქოს პროლეტარიატის და ბაქოს ბოლშევიკების, გმ-რული ბრძოლის და ნავთისათვის ბრძოლაში ამიერ-კავკასიის მთელ- პარტ-ული ორგანიზაციის ჩაბმის შედეგს.

ეს წარმატებანი კიდევ უფრო გვავალებენ ჩვენ ვებრძოლოთ აზერბაიჯან-ს ნავთ-ს ოთეწველობის მუშაობაში ჯერ კ-ლევ არსებულ დეფექტებს. სულ ამ ცოტა ხნ-ს წინათ ა.-კ. სამხარეო კომიტეტმა აღნიშნა, რომ აზნავთის ა3ირატის გარდაქმნა ქვანახშირ-ს მრეწველობის შესახებ, საკ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ის მიერ მ-ღებულ დადგინ-ლების საფუძველზე დღემდის თავის მნიშვნელოვან ნაწილში ფორმალურად სრულდება. საკ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ის მიერ 1931 წლის 31 ოქტომბერ-ს გადაწყვეტილებაში მოცემული მითითება ძუმაობ-ს გარდაქმნაში აზნავთის სამეურნეო ხელმძღვანელობის უაღრესი სიზანტის შესახებ, თავის აქტუალობას მთლიანად ნარჩუნებს. კონსერვატიზმ-ჯერ კ-დევ არ არის აღმოფხვრილი, ვერ იჩენენ უნარს გაბედულად გადაჭრან ტექნიკური რეკონსტრუქციის საკითხები, საკმარისად არ არ-ს გაშლილ- ბრძოლა ტექნიკის ათვისებ-სათვის, განსაკუთრებით ბურღვის დარგში; ცენტრალურ- კომიტეტის დავალება იმის შესახებ, რომ 1933 წლის დამლევისათვის გეგმ-ს ზევით გაბურღულიყო 300 ახალი ჭაბურღ-ლი, ა-დამაკმაყოფ-ლებ-ტემპებზე. თუ ვადაზე არ დავამთავრეთ დაწყებული ელექტროსადგურებ-ს მშენებლობა და დაუყოვნებლ-ვ არ შევუდექით ახლების (ცრამის, ტერტერის, მუღანო-სალანის და სხ.) მშენებლობას, მთელი რიგ- საწარმოები, რომლებიც ახლა შენდება, იძულებული იქნებიან შეზღუდონ თავიანთ- საპროექტო ძალ-ვნობა. ეს განსაკუთრებ-თ შეეხება ისეთ ელექტროტევად საწარმოებს, როგორიც არის ზესტაფონის ფერომარგანეცის ქარხანა, რომელ-ც აგებულია ტექნიკის უკანასკნელი სიტყვ-ს მიხედვით ევა. რომლის გამომუშავება 150 ათას ტონას უდრ-ს. ამ ქარხნის პირველი ორი ელექტროღუმელი უკვე გაშვებულია ექსპლოატაციაში.

ამხ. ლ. ბერია

საკ. კომპ. (ბ) ა.-კ. სამხარეო კომ ტეტის მდივანი

საკავშირო მეტალურგიას სულ უფრო მეტად და მეტად ესაჭიროება მარგანეცი. ამიტომ მრეწველობის ამ დარგს განსაკუთრებული ყურადღება ესაჭიროება. მარგანეცის ყველაზე უხვ- საბადო საბჭოთა კავშირში — ჭიათურა აქამდის არადამაკმაყოფილებელ მდგომარეობაშია. მიუხედავად უკანასკნელ პერიოდში ერთგვარი გაუმჯობესებისა (მარგანეცის ამოღების გეგმა მესამე კვარტალში შესრულებულ-ა 96 პრ., ა.-წლის პირველ ექვს თვეში კი შესრულებულ იქნა 67 პროც.), მრეწველობის ამ უაღრესად მნიშვნელოვანი დარგის ამაღლებას ჩვენ შეძლებთ მხოლოდ იმის საფუძველზე, თუ მოვახდენთ ჭიათურ-ს მაღაროებში ყველა საწარმოო პროცესის ყოველ მხრივ მეაქანიზაციას.

ერთი სტატ-ს ფარგლები საშუალებას არ გვაძლევს დაწვრილებით შეგჩერდეთ ა.-კ. ს. ს. ფ. რ-ის ინდუსტრიალური განვითარების ყველა უბანზე (ტყვარჩელმშენი. ტყიბულის ქვანახშ-რ-ს მაღაროები, ალავერდისა და კაფანის სპილენძის მადნები და სხვა).

ნავთმა, მარგანეცმა, ქიმიამ, ქვანახშ-რმა, მანქანათმშენებლობამ და მრეწველობის სხვა დარგებმა შეცვალეს ა.-კ. ს. ფ. ს. რ. სახე და დაარქაოეს სოფლ-ს მეურეობ-ს სოციალისტური გარდაქმნის პროცესს; კოლმეურნეობათა ორგანიზაციულ-სამეურეო და პოლიტიკურ გაძლიერებაში გადაწყვეტი როლი ითამაშა იმან, რომ ამიერ - კავკასიის პარტიულმა ორგანიზაციებმა და პოლიტგაიყოფილებებმა სოფლად გააძლ ეროს კოლმეურნეობებზე კონკრეტულ - ოპერატიული ხელმძღვანელობა. მიმდინარეობს ა.-კ. ს.ფ.ს.რ. კოლექტივიზაცი-ს შემდგომი ზრდა; ასეთი მდგომარეობა იმიტომ შეიქმნა შესაძლებელ-, რომ სოფლის მეურნეობის ის ტექნ-კური რეკონსტრუქცია, რომელსაც პარტია ამიერ - კავკასიაში ატარებს — მჭიდროდ იყო დაკავშირებული გლეხობისადმი—მისი ღარიბ-საშუალოთა მასებისადმი ყოველდღიურ პოლიტიკურ ხელმძღვანელობასთან. რაიონულ- და ძირეული ა3ირატი სოფლად გულმოდგინედ იქნა გადასინჯული და გამაგრებულ- ახალი, შემოწმებული კადრებით. ქალაქიდან რაიონში; რაიონებიდან სოფლად, ჰერ ფერიაში გადასროლილ იქნენ ათასობ-თ საუკეთესო მომუშავეები. არა სრული ცნობების მიხედვით, მთელ ამიერ - კავკასიაში რაიონებსა და სოფლებში უკანასკნელ ორ წელს გაგზავნ-ლია დაახლოებ-თ 12 ათასი კაცი, მათ შორის 2.500 სპეციალისტი.

1931 წ. 31 ოქტომბერს გამოტანილ გადაწყვეტილებაში საკ. კომპ. (ბ) ც. კ-მა აღნიშნა, რომ ჩვენი წარმატებანი ამიერ - კავკასია-ს ინდუსტრიალიზაციის სწრაფმა ტემპებმა უკანასკნელ წლებში საგრძნობლად გაადიდა მრეწველობის ხვედრითი წონა ა.-კ. ს. ფ. ს. რ-ის სახალხო მეურნეობაში. ამ-ერ-კავკასია ჩამოორენილი ქვეყნიდან იქცა ინდუსტრიალურ - აგრარულ ქვეყნად

ამიერ - კავკასია-ს ელექტროსადგურებ-ს ძალოენება 92 ათას კ-ლოვატიდან (1921 წ.) გაიზარდა, 167 ათას კილოვატამდე 1931 წელს, ხოლო 1933 წელს უკვე აღწევს 304.800 კილოვატს, 1933 წელს ამუშავდენ ისეთი ძლავრი ელექტროსადგურები, როგორიც არის **ძორაპხესი, რიონჰესის** პირველი რ-გი და სხ. 1934 წელს უნდა ამუშავდეს **კასკირჰესი, რიონჰესის და ზაჰესის** მეორე რიგი, **ტყვარჩელის თბოცენტრალი** და მთელი რიგი სხვ.

მ-უხედავად ამისა, ამიერ - კავკასია განიცდის ელექტროენერგიის მწვავე ნ კლებობას. მრეწველობის უმნიშვნელოვანესი ობიექტების (ფერომარგანეცი, ალავერდ-ს სპილენძის მადნები, ჭიათურის მარგანეცის, საბადოები, კარაკლისის ქიმკომბინატი, სურმის ულელტეხილი და სხვ.) განვითარება დ-დად არის დამოკიდებული ელექტროშენებლობის მოცულობასა და ტემპებზე. „300“-ის რიცხვიდან ბუ-ოლვის პროცესშია 70 ჯაბურღ-ლი, აქედან საექსპლოატაციოდ გადაცემულია მხოლოდ 20 ასეთი მდგომარეობა სერიოზულ შიშს -წვევს საკ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ის სპრძოლო დავალებ-ს შესრულებ-სათვის, განსაკუთრებით იმასთან დაკავშირებით, რომ განზრახულ-ა 1934 წელს ნავთის ამოღების გეგმის თვალსაჩინოდ გადიდება

ჩვენ 1934 წელს შეგვ-ძლია და ოდა მივიცეთ ქვეყანას 22 მ-ლიონ-ტონა ნავთი, ნაცვლად 1933 წლის 15 მილიონ-ტონ-სა. ამისათვის აუცილებელია გადაჭრით ბოლო მოვუღოთ გულდამშე-დების ელემენტებს, რასაც ადგილ- აქვს უკანასკნელ პერიოდში, როგორც აზნავთში, ისე ბაქოს ორგანიზაცი-ს ცალკეულ რგოლებში. ამისათვის აუცილებელია ნამდვ-�lad გარდა ქმნა აზნავთის მთელი მუშაობა, გაჩაღდეს ფართო შემოგომი მუშაობა ნავთ-ს მეურნეობის ტექნიკური რეკონსტრუქციისათვის. მაქსიმალურად გამოყენებულ იქნეს არსებული მოწყობ-ლობა, შესრულებულ იქნეს ყოველ მიზეზს გარეშე ახალ-ჭაბურღილების ბურღვის გეგმა. მტკიცე მიქან-ზირებული ამოღების საფუძველზე მოიწყოს ჭაბურღილების ნორმალური ექსპლოატაცია უზრუნველყოფილ იქნეს ნავთის გამოზიდვა და შინახვა და შესრულებული იქნეს საამხარეო კომიტეტის გადაწყვეტილება. ახალი ნავთიანი ფართობების მომზადებ-ა და ათვ-ების შესახებ.

ა.-კ. ს. ფ. ს. რესპუბლიკების ინდუსტრიალიზაციის სწრაფმა ტემპებმა უკანასკნელ წლებში საგრძნობლად გაადიდა ბრძოლის ხვედრითი წონა ა.-კ. ს. ფ. ს. რ-ის სახალხო მეურნეობაში. ამ-ერ-კავკასია ჩამოორენილი ქვეყნიდან იქცა ინდუსტრიალურ - აგრარულ ქვეყნად

ამიერ - კავკასია-ს ელექტროსადგურებ-ს ძალოენება 92 ათას კ-ლოვატიდან (1921 წ.) გაიზარდა, 167 ათას კილოვატამდე 1931 წელს, ხოლო 1933 წელს უკვე აღწევს 304.800 კილოვატს, 1933 წელს ამუშავდენ ისეთი ძლავრი ელექტროსადგურები, როგორიც არის **ძორაპხესი, რიონჰესის** პირველი რ-გი და სხ. 1934 წელს უნდა ამუშავდეს **კასკირჰესი, რიონჰესის და ზაჰესის** მეორე რიგი, **ტყვარჩელის თბოცენტრალი** და მთელი რიგი სხვ.

მ-უხედავად ამისა, ამიერ - კავკასია განიცდის ელექტროენერგიის მწვავე ნ კლებობას. მრეწველობის უმნიშვნელოვანესი ობიექტების (ფერომარგანეცი, ალავერდ-ს სპილენძის მადნები, ჭიათურის მარგანეცის, საბადოები, კარაკლისის ქიმკომბინატი, სურმის ულელტეხილი და სხვ.) განვითარება დ-დად არის დამოკიდებული ელექტრომშენებლობის მოცულობასა და ტემპებზე. თუ ვადაზე არ დავამთავრეთ დაწყებული ელექტროსადგურებ-ს მშენებლობა და დაუყოვნებლ-ვ არ შევუდექით ახლების (ცრამის, ტერტერის, მუღანო-სალანის და სხ.) მშენებლობას, მთელი რიგ- საწარმოები, რომლებიც ახლა შენდება, იძულებული იქნებიან შეზღუდონ თავიანთ- საპროექტო ძალ-ვნობა. ეს განსაკუთრებ-თ შეეხება ისეთ ელექტროტევად საწარმოებს, როგორიც არის ზესტაფონის ფერომარგანეცის ქარხანა, რომელ-ც აგებულია ტექნიკის უკანასკნელი სიტყვ-ს მიხედვით ევა. რომლის გამომუშავება 150 ათას ტონას უდრ-ს. ამ ქარხნის პირველი ორი ელექტროღუმელი უკვე გაშვებულია ექსპლოატაციაში.

საკავშირო მეტალურგიას სულ უფრო მეტად და მეტად ესაჭიროება მარგანეცი. ამიტომ მრეწველობის ამ დარგს განსაკუთრებული ყურადღება ესაჭიროება. მარგანეცის ყველაზე უხვ- საბადო საბჭოთა კავშირში — ჭიათურა აქამდის არადამაკმაყოფილებელ მდგომარეობაშია. მიუხედავად უკანასკნელ პერიოდში ერთგვარი გაუმჯობესებისა (მარგანეცის ამოღების გეგმა მესამე კვარტალში შესრულებულ-ა 96 პრ., ა.-წლის პირველ ექვს თვეში კი შესრულებულ იქნა 67 პროც.), მრეწველობის ამ უაღრესად მნიშვნელოვანი დარგის ამაღლებას ჩვენ შეძლებთ მხოლოდ იმის საფუძველზე, თუ მოვახდენთ ჭიათურ-ს მაღაროებში ყველა საწარმოო პროცესის ყოველ მხრივ მეაქანიზაციას.

ერთი სტატ-ს ფარგლები საშუალებას არ გვაძლევს დაწვრილებით შეგჩერდეთ ა.-კ. ს. ს. ფ. რ-ის ინდუსტრიალური განვითარების ყველა უბანზე (ტყვარჩელმშენი. ტყიბულის ქვანახშ-რ-ს მაღაროები, ალავერდისა და კაფანის სპილენძის მადნები და სხვა).

ნავთმა, მარგანეცმა, ქიმიამ, ქვანახშ-რმა, მანქანათმშენებლობამ და მრეწველობის სხვა დარგებმა შეცვალეს ა.-კ. ს. ფ. ს. რ. სახე და დაარქაოეს სოფლ-ს მეურეობ-ს სოციალისტური გარდაქმნის პროცესს; კოლმეურნეობათა ორგანიზაციულ-სამეურეო და პოლიტიკურ გაძლიერებაში გადაწყვეტი როლი ითამაშა იმან, რომ ამიერ - კავკასიის პარტიულმა ორგანიზაციებმა და პოლიტგაიყოფილებებმა სოფლად გააძლ ეროს კოლმეურნეობებზე კონკრეტულ - ოპერატიული ხელმძღვანელობა. მიმდინარეობს ა.-კ. ს.ფ.ს.რ. კოლექტივიზაცი-ს შემდგომი ზრდა; ასეთი მდგომარეობა იმიტომ შეიქმნა შესაძლებელ-, რომ სოფლის მეურნეობის ის ტექნ-კური რეკონსტრუქცია, რომელსაც პარტია ამიერ - კავკასიაში ატარებს — მჭიდროდ იყო დაკავშირებული გლეხობისადმი—მისი ღარიბ-საშუალოთა მასებისადმი ყოველდღიურ პოლიტიკურ ხელმძღვანელობასთან. რაიონულ- და ძირეული ა3ირატი სოფლად გულმოდგინედ იქნა გადასინჯული და გამაგრებულ- ახალი, შემოწმებული კადრებით. ქალაქიდან რაიონში; რაიონებიდან სოფლად, ჰერ ფერიაში გადასროლილ იქნენ ათასობ-თ საუკეთესო მომუშავეები. არა სრული ცნობების მიხედვით, მთელ ამიერ - კავკასიაში რაიონებსა და სოფლებში უკანასკნელ ორ წელს გაგზავნ-ლია დაახლოებ-თ 12 ათასი კაცი, მათ შორის 2.500 სპეციალისტი.

1931 წ. 31 ოქტომბერს გამოტანილ გადაწყვეტილებაში საკ. კომპ. (ბ) ც. კ-მა აღნიშნა, რომ ჩვენი წარმატებანი ამიერ - კავკასია-ს ინდუსტრიალიზაციის სწრაფმა ტემპებმა უკანასკნელ წლებში საგრძნობლად გაადიდა ბრძოლის ხვედრითი წონა ა.-კ. ს. ფ. ს. რ-ის სახალხო მეურნეობაში. ამ-ერ-კავკასია ჩამოორენილი ქვეყნიდან იქცა ინდუსტრიალურ - აგრარულ ქვეყნად

ამიერ - კავკასია-ს ელექტროსადგურებ-ს ძალოენება 92 ათას კ-ლოვატიდან (1921 წ.) გაიზარდა, 167 ათას კილოვატამდე 1931 წელს, ხოლო 1933 წელს უკვე აღწევს 304.800 კილოვატს, 1933 წელს ამუშავდენ ისეთი ძლავრი ელექტროსადგურები, როგორიც არის **ძორაპხესი, რიონჰესის** პირველი რ-გი და სხ. 1934 წელს უნდა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ამხ. ლ. ბერიას წერილის გაგრძელება

დოლ. კოლმეურნეობები ბოლშევიკურ კოლმეურნეობებად, ხოლო კოლმეურნეებად — შეძლებულებად.

თუ ოებაიაობაში აზიობაიჯანი იქნა ეროვნ. ბაზად, ჩაის დარგში საქართველო წარმოადგენს ერთადერთ ოლონს, რომელიც საკავშირო კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის გადაწყვეტილებით მოწოდებულია მეორე ხუთწლედში „დაეკმაყოფილოს ძირითადად მთელი საბჭოთა კავშირის მოთხოვნილება ჩაიზე".

ამ ამოცანის შესრულებისათვის ბრძოლაში ა.-კ. პაიტოოოგანიზაციებმა უკანასკნელი ორი წლის განმალობაში მიღებულ ეს მნიშვნელოვან წარმატებებს.

ჩაის პლანტაციების ფართობი 1928 წელს აღწევდა სულ 1900 ჰექტარს. 1933 წელს მან მიაღწია 33.325 ჰექტარს. უკანასკნელი ორი წლის განმავლობაში ჩატარებულია მნ შვნელოვანი მუშაობა ჩაის პლანტაციების მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად და იმ შეცდომების გამოსასწორებლად, რომელსაც ადგილი ჰქონდა 1932 წლამდე ჩაის გაშენებასა და მოვლაში. ამ მუშაობის შედეგად 1933 წლის 1 ოქტომბრისათვის აკრეფილია 3.032,5 ათასი კლგ. მწვანე ფოთოლი, რაც მოუცემს 721 ტონა გამხმარ ჩა-ს. გარდა ამისა, ოხეში ჩაის ფოთლიდან დამზადებულია 430 ტონა დაბალი ხარისხ-ს ჩაი; ჩაის საშუალო მოსავლიანობა შარშანდელ 700 კილოგრამიდან, 1933 წელს გაზარდა 850 კილოგრამამდე თითო ჰექტარზე.

ჩაის კულტურა იქცა კოლმეურნეობათა არსებობის ძირითად წყაროდ ჩაის რაიონებში და მან საგრძნობლად გაუმჯობესა გლეხური მეურნეობის კეთილდღეობა. თვალსაჩინო მაგალითს ამ მხრივ წარმოადგენს გურია. კოლექტივიზაციაზოზურგეთის რაიონში აღწევს 92,6 პროცენტს; ჩაი ამ რაიონში იქცა სოფლის მეურნეობის ძირითად კულტურად. ჩაის პლანტაციები 1933 წელს აღწევს 7 ათას ჰექტარამდე.

მაქციეს რა მთავარი ყურადღება მოსავლიანობის გადიდებას, ოზურგეთის რაონის კოლმეურნეებმა შეძლეს 1933 წ. აეწიათ მწვანე ფოთლის მოსავალი 1.328.870 კილოგრამამდე; შარშანდელი წლის 630.000 კილოგრამის ნაცვლად, შესასრულეს რა ჩაის ფოთლის ჩაბარების გეგმა ვადაზე 20 დღით ადრე; ხოლო შარშანდელთან შედარებით 35 დღით ადრე. თვლა ხაგომარი გასულ წლებში თესდა სულ 350 ჰექტარ სიმინდს; მისი მოსახლეობის მეტი ნაწილი მათხოვრულ არსებობას ეწეოდა; ახლა კი მთელი სოფელი, 7 კომლის გამოკლეთით, კოლექტივიზირებულია. ნაგომარის კოლმეურნეობას წელს აქვს 265 ჰექტარი ჩაი, 250 ჰექტარი სიმინდი, 5 ჰექტარი თამბაქო და 5—6 ჰექტარი სხვა კულტურები. დამახასიათებელია; რომ 256 ჰექტარი ჩაის პლანტაციიდან მხოლოდ 20 პროცენტია ათვისებული სიმინდის ფართობის ხარჯზე, დანარჩენი კი ათვისებულია ახალი ფართობის დამუშავების გზით. ჩაის პლანტაციებს მოსაკრეფი ფართობა 1932 წელს უდრიდა 58 ჰექტარს, რომელმაც მოგვცა 16.200 კილოგრამი ჩაი (270 კილოგრამი ჰექტარიდან), 1933 წელს კი მოსაკრეფმა ფართობმა მიაღწია 140 ჰექტარს და მოგვცა 56.356 კილოგრამი ჩაი (403 კილოგრამი ჰექტარიდან). კოლ.-ბის ორგანიზაციამდე მეურნეობათა დაახლოებით 60 პროც. უძრახი იყო, ამჟამად კი 248 მეურნეობიდან უძრახოდ დარჩენილია მხოლოდ 22 მეურნეობა. ანალოგიური სურათია რაიონის მთელ რიგ სხვა კოლმეურნეობებში.

რაიონში თვალსაჩინო მასშტაბით დაწყებულია ახალი სახლების მშენებლობა. კოლმეურნეები აშენებენ ახალ სახლებს, იძენენ ავეჯს და სხვა საოჯახო ნივთებს. ცალკე კოლმეურნეობათა შეძლებულობამ ესეთ დონეს მიაღწია, რომ ეხმლისსნიდის კოლმეურნეობას საშუალება მოეცა ეყიდა ავტომანქანა და მოეწყო საავტომობილო მოძრაობა კოლმეურნეობასა და რაიონულ ცენტრს შორის.

ყოველივე ამან ხელი შეუწყო მენშევიზმის გავლენის ნაშთების ლიკვიდაციას ამ რაიონში, რომელიც წარსულში ქართველი მენშევიკების სიმაგრეს წარმოადგენდა.

ჩაის მკვიდრად მოიკიდა ფეხი დასავლეთ საქართველოს გლეხური მეურნეობის ეკონომიკაში; ამავე გზაზე მყოფება ციტრუსოვანების კულტურა (მანდარინა, ლიმონი, ფორთოხალი), თუმცა ჩვენ მიერ მიღწეული წარმატებები მხოლოდ პირველი ნაბიჯია ამ კულტურების განვითარებისათვის ამიერ - კავკასიის სუბტროპიკულ რაიონში. მიმდინარე წელს ციტრუსების გეგმა შესრულებულია. ციტრუსების მოსავალი შეგროვებულ იქნება 88 მილიონ ცალამდე (მანდარინა და სხვა).

ჩვენ უნდა განვახორციელოთ ამხ. სტალინის მითითება და შევქმნათ ისეთი პირობები, როცა აჭარისტანის, აფხაზეთის და საქართველოს და ლენქორანის სუბტროპიკული რაიონების ყოველი გლეხი გააშენებს ციტრუსოვან ნარგავებს, თუნდაც მინიმალური რაოდენობით (30—40 ბუჩქი მეურნეობაზე); მაშინ რამოდენიმე უახლოეს წელში ჩვენ შევძლებთ ციტრუსოვანი ნაყოფების ისეთ რაოდენობის მოცემას, რომელიც ამ მხრივ ძირითადად დააკმაყოფილებს მშრომელი მოსახლეობის მოთხოვნას. ამისათვის აუცილებლად ხელი უნდა შევუწყოთ ციტრუსოვან კულტურების ფართოდ დანერგვას სუბტროპიკული ზოლის ყველა გლეხურ მეურნეობაში.

ციტრუსოვანი კულტურების მასობრივი განვითარებისათვის განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს სანერგეების მოწყობას. მხარის პარტორგანიზაციები, პირველ რიგში აჭარისტანის და აფხაზეთის ორგანიზაციები, უკვე შეუდგენ ამ მუშაობას, როგორც საერთო საკავშირო მნიშვნელობის უმნიშვნელოვანეს საბრძოლო სამეურნეო დავალების შესრულებას.

ამიერ-კავკასიის ბოლშევიკები შესძლებენ გაამართლონ ის განსაკუთრებული ყურადღება, რომელსაც ამიერ - კავკასიის სოფლის მეურნეობას აქცევს ჩვენი პარტიის ბელადი ამხ. სტალინი.

ჩაის, ციტრუსოვანი ნარგავების და მთელი რიგი სხვა სპეციალური და ტექნიკური კულტურების შემდგომი განვითარების პერსპექტივი დამოკიდებულია ამ სამუშაოთა წარმატებაზე, რომლებიც ვითარდება ამჟამად ე. - წ. კოლხიდის დაბლობის ამოსაშრობად. მდიდარე რაონის ნაპირებზე, ფოთის ნესტიანი სუბტროპიკების რაონში 200 ათასზე მეტი ჰექტარ ამოსაშრობი ჭაობი შეადგენს მომავალში იმ მასივს, რომელზეც ფართოდ განვითარდება ჩაი, მანდარინა, ლიმონი და სხვა.

ამიერ-კავკასიის სოფლის მეურნეობის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი დარგია აგრეთვე თამბაქო. მთელს ამიერ - კავკასიაში 1933 წელს თამბაქოს უკავია 24.472 ჰექტარი. საიდანაც უნდა მივიღოთ 14.580 ტონა თამბაქო. აფხაზური, რომელიც მაღალხარისხოვან თამბაქოს ძირითად მასას იძლევა, გარეშე ბაზარზე წარმატებით უწევს კონკურენციას თურქეთის საუკეთესო თამბაქოს. თამბაქოს სეზონი უკვე დამთავრდა და დაწყებულია დამზადება. უკანასკნელის მსვლელობა გვაძლევს რწმენას, რომ მუშაობის ამ უბანზე ამიერ - კავკასიის პარტიული ორგანიზაცია შეასრულებს მის წინაშე პარტიის მიერ დასმულ ამოცანებს.

აწრაფად იზრდება ამიერ - კავკასიის სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია. იქმნება ახალი ტექნიკური ბაზა: კომბაინები, რთული სასოფლო - სამეურნეო მანქანები უკვე მოწმობენ ამიერ - კავკასიის მიიღწევებზე. 1933 წლის შემოდგომისათვის მოქმედებდა 67 სამანქანო - სატრაქტორო სადგური 4.131 ტრაქტორი (1931 წელს კი იყო 1.407 ტრაქტორი).

ა.-კ. ს. ფ. ს. რესპუბლიკის სა. მეურნეო მშენებლობის ფრონტზე მოაოვებულ მიღწევებთან ერთად, ამიერ - კავკასიის პარტორგანიზაციებმა თვალსაჩინო წარმატებებს მიაღწიეს „ფორმით ნაციონალური, ხოლო შინაარსით სოციალისტური" კულტურისათვის ბრძოლაში. საყოველთაო პირველდაწყებითი სწავლების განხორციელებამ საბავშო დაწესებულებების, სკოლების, კულტურული კერების ქსელის ზრდამ სოფლად და ქალაქად, უმაღლესი განათლების განვითარებამ, რომელ თაც უკანასკნელ წლებში უკვე მისცა ამიერ- კავკასიის მრეწველობას და სოფლის მეურნეობას ინჟენერები, აგრონომები, მასწავლებლები მუშებისაგან და მუშა - ქალებისაგან, კოლმეურნეებისა და კოლმეურნე - ქალებისაგან, მარქსიზმ-ლენინიზმის კლასიკოსების — მარქსენგელს - ლენინ - სტალინის შრომების გადათარგმნამ ნაციონალურ ენებზე, ხელოვნების (თეატრი, კინო, მუსიკა, მხატვრობა) განვითარებამ — უფრო მაღალ საფეხურზე ასწია ამიერ - კავკასიის კულტურული მშენებლობა.

ეს ზრდა წარმოებს იდეოლოგიურ ფრონტზე გაფთრებული კლასობრივი ბრძოლის პირობებში;

პარტიული ორგანიზაციების განმტკიცებამ, მათი იდეოლოგიურ-პოლიტიკური დონის ზრდამ გააძლიერა პარტიული სიფხიზლე ყველა ჯურის ოპორტუნისტებთან და, უწინარეს ყოვლისა, მემარჯვენე ოპორტუნისტებთან ბრძოლაში — პარტიის გენერალური ხაზისათვის ბრძოლაში, კლასობრივ მტრებთან ბრძოლაში ჩვენი მუშაობის კონკრეტულ უბნებზე.

ყველაფერმა ამან გამოიწვია მთელი ორგანიზაციის იდეიურ - პოლიტიკური დონის ზრდა და მოსპო ნაშთები ჯგუფობრივობისა, და უპირველესი ბრძოლისა, რომელიც ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში ხელს უშლიდა ამიერ - კავკასიის პარტორგანიზაციების საქმიან მუშაობას.

შესაძლებელია წლიდან - წლამდე თვალი გავადევნოთ მრეწველობის და სოფლის მეურნეობის კონკრეტული საკითხებიადმი კომუნისტების ყურადღების გაძლიერებასთან ერთად, თუ როგორ მატულობს მათი მნიშვნელობა საწარმოო პროცესში, იზრდება მათი ავანგარდული როლი.

ახორციელებდენ რა ამხ. ლენინის ანდერძს და ამხ. სტალინის მითითებებს, რომლებიც მან პარტიის მეთექვსმეტე ყრილობაზე ახალი სიძლიერით დასვა ნაციონალურ პოლიტიკის საკითხების შესახებ, საკ. კ. პ. (ბ) ა.-კ. საბჭოური კომიტეტმა და რესპუბლიკათა ცენტრალურ კომიტეტებმა კიდევ უფრო განმტკიცეს ამიერ - კავკასიის მშრომელთა ძმური სოლიდარობა, კიდევ უფრო გაამაგრეს ამიერ - კავკასიის ფედერაცია და ამავე დროს ვაშალეს რესპუბლიკების სამეურნეო ინიციატივა და თვითმოქმედება.

როცა წარმატებებზე ვლაპარაკობთ, ოდნავადაც არ ვიფიწყებთ, რომ ძალიან ბევრი რამ ჩვენ საბოლოოდ არ გაგვიკეთებია, რომ ჩვენს მუშაობაში ჯერ კიდევ ადგილი აქვს მრავალ დეფექტს, რომელიც ამა თვითეულ ცალკე შემთხვევაში ექცევა მთელი პარტორგანიზაციის კონკრეტული ყურადღება — გადაჭრით მათი გამოსწორებისათვის.

ჩვენი დეფექტების გადაჭრით გამოსწორებით, ნაკლოვანებების მსვლელობა გვაძლევს რწმენას, რომ მუშაობის ამ უბანზე ამიერ - კავკასიის პარტიული ორგანიზაცია შეასრულებს მის წინაშე პარტიის მიერ დასმულ ამოცანებს.

ამიერ-კავკასიის პარტორგანიზაცია — საკ. კ. პ. (ბ) ერთ-ერთ-ერთგულესი რაზმი — პარტიის მეჩვიდმეტე ყრილობას ხვდება ერთიანი, მონოლიტური, იდეიურად შემჭიდროებული ლენინური ცენტრალური კომიტეტის და ჩვენი პარტიის ბელადის ამხ. სტალინის გარშემო.

ამიერ-კავკასიის ქალაქები და კურორტები

კავკასიის ქალაქების აყვავება დაიწყო საბჭოთა ხელისუფლების დროს.

ტფილისი. მისი მოსახლეობა უკანასკნელ ათ წელიწადში (1923—1933) 234 ათასიდან 410 ათასამდე გაიზარდა. ამავე ხნის განმავლობაში აშენდა საფაბრიკო - საქარხნო მრეწველობის 30-ზე მეტი ახალი საწარმო. ამჟამად ტფილისში შენდება 20-მდე ფაბრიკა და ქარხანა, მათ შორის: სამთამადნო და ნავთის მრეწველობის მოწყობილობის ქარხანა, ავტოსარემონტო ქარხანა, დაფქვის კომბინატი, მარგარინის ქარხანა, დიდი სამკერვალო ფაბრიკა რამდენიმე ათეული მილიონი მანეთის წლიური პროდუქციით, მაკარონის დიდი ფაბრიკა 16 ათასი, ტონა პროდუქციით

ტფილისის კომუნალური მეურნეობის მიღწევები უდავოა, მაგრამ ჯერ კიდევ სრულადაც არ კმარა. ამიერ - კავკასიის ფედერაციის სხვა ცენტრებთან შედარებით ახალი ტფილისის, როგორც სამი რესპუბლიკის დედაქალაქის მშენებლობა ძალიან ჩამორჩა.

ა.-კავკასიის პარტიული ორგანიზაციის ხელმძღვანელმა ამხ. ბერიამ ერთერთ თავის გამოსვლაში პარტიის ტფილისის კომიტეტის და ტფილისის საბჭოს გაერთიანებულ პლენუმზე სასტიკი ბოლშევიკური კრიტიკის ქარაცეტლში გაატარა ტფილისის საბჭოს მუშაობა ქალაქის მეურნეობის ყოველ დარგში. ტფილისმა უახლოეს მომავალში აუცილებლად უნდა შეიცვალოს სახე. ეგ უნდა გადაქცეს საბჭოთა ამიერ-კავკასიის ლირსეულ დედაქალაქად".

ზრდისა და გარდაქმნის ტემპებში ტფილისს ეჯიბრება საბჭოთა სომხეთის დედაქალაქი ერევანი. ნახევრად დანგრეული, განაწამები, სისხლისაგან დაცლილი ომისა და რევოლუციის დროს ეს, ქალაქი უდიდესი ენერგიით იწყებს ახალ ცხოვრებას. ერევნის მოსახლეობა, რომელიც 1922-23 წლებში 47 ათასს არ აღემატებოდა, ამჟამად 150 ათასამდე აღწევს.

ბაქო — საბჭოთა კავშირის ნავთის დედაქალაქია.

ბაქოს ქუჩები დაგებულია ასფალტით. ქალაქის ყველა რაონში აშენდა კულტურის ვეებერთელა სასახლეები მუზეუმებით, ბიბლიოთეკებით, სამკითხველოებით, მაყურებლითა დარბაზებით. ფაბრიკა-სამზარეულოები თავისი გარეგნული და შინაგანი გაფორმებით ბევრად არ განსხვავდება სასახლეებისაგან ბაილოვის სახატ-მრის გვერდით, რომელშიაც 1908 წელს იჯდა ამხ. სტალინი, ნობელის ეკლესიის ადგილას გაშენდა ამიერ - კავკასიის ფედერაციის ათი წლისთავის სახელობის სკოლა — სასახლე, სადაც სწავლობენ ექვსი ეროვნების ბავშვები. ქალაქის ზემო ნაწილში ამ ადგილას, რომელიც ამ ცოტა ხნის წინათ ეკავა 11 სასაფლაოს, შენდება რამდენიმე იარუსიანი პარკი, სუბტროპიკული მცენარეეულობით. სამაზრო და კომუნისტური ქუჩების კუთხეში ათეული დუქნისა და ჭუჭყიანი აშენაბენ (სასადილოები) ნაცვლად, მიმდინარე წელს აგებულ იქნა პრესის სასახლე, ხოლო მის გარშემო ახალი, ერთი ღამის განმავლობაში ყვავილნარად გადაქცეული მოედანი.

ამიერ - კავკასიის კურორტები. რომელი სამკურნალო ადგილი იყო გამოყენებული წინათ, გარდა ბორჯომისა, სოხუმისა და აბასთუმნისა, რომლებიც მემამულე თავადების და კაპიტალის მაგნატების ხელში იყო? არც ერთი.

ამჟამად მარტო საქართველოში არის სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის 13 კურორტი; 25 ადგილობრივი მნიშვნელობის კურორტი და 300-ზე მეტი სამკურნალო ადგილი. ფართოდ გაჩაღდა საკურორტო მშენებლობა და თუმცა მისი ტემპები ჯერ კიდევ ძალიან ჩამორჩენილია, მაინც უკვე ბევრი რამ ახალი გაკეთდა. აჭარისტანის მთელს ნაპირებზე — ქობულეთიდან ბათომამდე, ბათომიდან ფოთამდე, ფოთიდან სოხუმამდე, მთელს სუბტროპიკულ ზონაში მოფენილია ათობით და ასობით სანმიუთო სანატორიუმები, დასასვენებელი სახლები, პანსიონატები, პოლ კლინიკები. ათიათასობით მუშები იკვებენენ აქ, გადიან მკურნალობის კურსს. ქუთაისიდან 12 კილომეტრის დაშორებით თვალწარმტაცი ტაფობში მდებარეობს კურორტი წყალტუბო, რომელიც გარშემორტყმულია ასმეტრიანი სერებით; აქ მიწიდან შადრევანად მოსჩქეფს თბილი (35 გრადუსი!) რადიოაქტიური წყლები, რომელთა სამკურნალო ძალა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია. ცალკე წყაროების რადიოაქტიობა, იმდენად ძლიერია, რომ რაღ უმის მოქმედებისაგან საათი ჩერდება და, ირღვევა რადიოაპარატების მუშაობა.

სომხეთის კურორტებს შესახებ წინათ საერთოდ არაფერი ვიცოდით. ამჟამად საბჭოთა სომხეთში სევან - ზანგის ჩანჩქერის ჰიდროსადგურის — კანაკირჰესის მშენებლობის მახლობლად შენდება საკავშირო მნიშვნელობის კურორტი — არზნი. სომხეთის მშრომელთა შორის იგი უკვე სარგებლობს დამსახურებული პოპულარობით. ამ კურორტის მინერალური წყლები თავისი შემადგენლობით და ძალით უთანაბრდება კავლოვოდსკის ნარზანს და არაფრით ჩამოუვარდება კავსინგენის წყაროს „რაკიჩის" მეთოლს მსოფლიოში ცნობილ წყლებს. საბჭოთა სომხეთში, ულამაზეს მთიან ადგილას ოახლოოს წლებში აშენდება მეორე კისლოვოდსკი!

ქალაქ ბათუმი, კო. მინტერნის ქუჩა

ა. კ. ს. ფ. ს. რესპუბლიკის დიდი ქალაქების მოსახლეობის ზრდ (ათასობით)								
წლები	ბაქო	განჯა	ტფილისი	ბათომი	ქუთაისი	სოხუმი	ერევანი	ლენინაკანი
1922	337	40	234	61	45	17	47	45
1926	454	58	294	48	48	22	65	42
1931	584	75	350	57	60	30	91	53
1933	700	100	410	60	72	36	150	66

საქართველოს გამოჩენილი მეცნიერები

ნ. ი. მუსხელიშვილი

ნ. ი. მუსხელიშვილი ცნობილი მათემატიკოსია. ის კარგად იცნობენ ჩვენს საბჭოთა კავშირში ისე, როგორც მის გარეშე მისი გამოკვლევები უმთავრესად შეეხება მათემატიკურ ფიზიკას. მის მიერ გამომუშავებული მეთოდები გამოყენებულ იქნა და მეტად მნიშვნელოვანი შედეგები მოგვცა დრეკადობის თეორიაში და ჰიდროდინამიკაში. მუსხელიშვილის მრავალი გამოკვლევა, რომელიც ეხება მათემატიკის სხვადასხვა დარგს, გამოქვეყნებულია საბჭოთა კავშირის და უცხოეთის სხვადასხვა გამოცემაში.

ნ. ი. მუსხელიშვილი ახალგაზრდა სამეცნიერო კადრების ბრწყინვალე ხელმძღვანელია. მან შექმნა მთელი პლეადა ახალგაზრდა მათემატიკოსებისა, რომელნიც უკვე გამოვიდენ სამეცნიერო შემოქმედების ფართო ასპარეზზე.

ნ. ი. მუსხელიშვილი სათავეში უდგას ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკურ - მათემატიკურ ფაკულტეტს და უნივერსიტეტთან ამ ცოტა ხნის წინათ დაარსებულ მათემატიკის და მექანიკის სამეცნიერო - საგამოკვლევო ინსტიტუტს.

ამასთან ერთად ნ. ი. მუსხელიშვილი არის საკავშირო სამეცნიერო აკადემიის ასპირანტურის ერთ-ერთი უშუალო ხელმძღვანელი და მეთაურობა მასში დრეკადობის თეორიის სექციისა. 1932 წელს იგი არჩეულ იქნა სამეცნიერო აკადემიის წევრ კორესპონდენტად.

პროფ. ა. ა. თვალჭრელიძე

პროფ. ალექსანდრე ანტონის-ძე თვალჭრელიძე 1919 წლიდან ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ხელმძღვანელობს მინერალოგიის კათედრას, ხოლო 1930 წლიდან მუშაობს ამიერ - კავკასიის სამთო - მეტალურგიულ ინსტიტუტში.

ა. ა. თვალჭრელიძე ამიერ - კავკასიის მინერალურ სიმდიდრეთა უდიდესი მცოდნეა. 1927 წ. მან ბაქოს და ბათომის ნავთის ლაბორატორიებში დიდი მუშაობა ჩაატარა ბათელრი ტვინის ელემენტარულ თვისებების გამოსარკვევად. 1928 წელს პროფ. ს. ს. ფილატოვთან ერთად ტფილისის უნივერსიტეტთან მოაწყო ფლორიდინის ლაბორატორია, რომელიც შემდეგ გადაკეთდა გამოყენებითი მინერალოგიის ინსტიტუტის საქართველოს განყოფილებად 1929 წელს ზაფხულში ალექსანდრე ანტონის ძე „სტანდარტ ოილ-კომპანიის" საკონცესიო ქარხანაში დიდი ცდები ჩაატარა გუმბრინით ნავთის დაწმენდის დარგში, რამაც საბოლოოდ გამოარკვია გუმბრინის ტექნიკური ღირსება. ამჟამად სრულიად შეწყდა ამერიკიდან ფლორიდინის შემოტანა და აზნავთი თავისი ნავთის პროდუქტების დაწმენდას აწარმოებს გუმბრინის საშუალებით.

1931 წელს პროფ. ა. თვალჭრელიძემ მათეთრი მიწების (გუმბრინი, ოსკანტი) გამოსაკვლევად ჩატარებული მუშაობისათვის მიიღო 5 ათასი მანეთი ჯილდო, ხოლო 1932 წელს დამკვრელის საპატიო სიგელი სამთო მრეწველობის ინტერესების მომსახურების და კადრების მომზადების დარგში ჩატარებული მუშაობისთვის.

1930 წლის ზაფხულში გამოირკვა თვალჭრელიძის მეთაურობით გამოკვლეული მდ. ლუხუნის წყალის სათავეებში. დარიშხანის ხაპადოების დიდი სამრეწველო ღირებულება. ეს მადანი დიდი რაოდენობით შეიცავს ოქროს და ვერცხლს.

პროფ. ი. ს. ბერიტაშვილი (ბერიტოვი)

პროფ. ი. ს. ბერიტაშვილს ტფილისის უნივერსიტეტის საბუნებისმეტყველო ფაკულტეტზე უჭირავს ფიზიოლოგიის კათედრა და ამავე დროს არის უნივერსიტეტთან არსებული ექს პერიმენტალური ბიოლოგიის ინსტიტუტის დირექტორი, უშუალოდ ხელმძღვანელობს რა მისი ფიზიოლოგიური განყოფილების სამეცნიერო მუშაობას.

პროფ. ბერიტაშვილი ყოველთვის აქტიურ მონაწილეობას იღებს ფიზიოლოგთა საერთაშორისო, საკავშირო და კავკასიის ყრილობებში, რომლებზედაც იგი გამოდის ექსპერიმენტალური და მეთოდოლოგიური შინაარსის მოხსენებებით. ბერიტაშვილის მეცნიერული მოღვაწეობა მრავალმხრივია. მან დაიწყო ნერვული და კუნთების სისტემების აგრეთვე ხერხემლის ტვინის ელემენტარულ პროცესების შესწავლით მეორე გადადგა ტონიურ რეფლექსების შესწავლაზე, შემდგომ კი დაიწყო ტვინის ქერქის მოქმედების შესწავლა და ყველა ამ დარგში ბევრი რამ ახალი და მნიშვნელოვანი მოგვცა მეცნიერული ფაქტებისა.

1930 წლიდან პროფ. ბერიტაშვილი ენერგიულად მუშაობს კუნთების და ნერვული სისტემის საერთო ფიზიოლოგიაში დიალექტიკური მატერიალიზმის დანერგვისათვის. იგი ხელახლა ამუშავებს ძირეულ და კუნთური სისტემის მთელი ფიზიოლოგიის ოვითეულ თავს და შედეგებს გვაცნობს თავის მოხსენებებში ფიზიოლოგების ყრილობებზე და საერთო ფიზიოლოგიის საელმძღვანელოებში, რომლებიც ამჟამად ეზეიდება ქართულ და რუსულ ენებზე.

პროფ. ი. ს. ბერიტაშვილის ნაშრომები დაბეჭდილია ქართულ, რუსულ გერმანულ და ფრანგულ ენებზე. სულ მისი ლაბორატორიიდან გამოვიდა დაახლოებით 140 ნაშრომი, რომელთა შორის ასზე მეტი ეკუთვნის მას პირადად, ხოლო დანარჩენი მის თანამშრომლებს. ამ ნაშრომების ნახევარზე მეტი დაბეჭდილია უცხოეთის ჟურნალებში. ი. ბერიტაშვილის თანამშრომლებს შორის თავი გამოიჩინეს დ. გედეონანმ და ა. ბრეგაძემ, რომლებმაც უკვე მოასწრეს, მეთლი რიგი დამოუკიდებელი მნიშვნელოვანი მეცნიერული ნაშრომების მოცემა.

ანდრო ეული

კოლმეურნე ქალი

ზარი წკრიალებს,—
თავმჯდომარე
გამოაცხადებს:
—ნება აქვს სიტყვის
დელეგატ ქალს
ჩვენი ყრილობის,
და გლეხი ქალი,
როგორც ქარი
ჩნდება სცენაზე,
ტაში გრიალებს,
ორატორი
დგას ტრიბუნაზე
თავი გადუკრავს
მას თავსაფრით
წითელი ფერის
ხმა მისი არის
მეექარე და
მკვეთრი,—ძლიერი.
—ამხანაგებო!
გეძღვნით სალამს!
მაქვს დავალება,—
ვიცოდეთ ჩვენი,—
მშრომელ ქალთა
მოვალეობა.
ჩვენ ბრძოლითა ვიცავთ
თქვენთან ერთად
შრომის ქვეყანას,
რომ დაქთქმაებს
მზე მაღლიდან,—
სხივებით ფარავს.
ჩვენ გვიყვიდა
ეს ცხოვრება
ხუთმეტი წელი
გადაგვითელავს
სავალი გზა
ძმამე და ძნელი
წინათ ვიყავით
ბატონების
ყმა და მონები
ცრემლი გვიღვრია,—
ჩვენი ოფლით
ტკეებოდენ სხვები.
დღეს კი, თქვენ, ძმებო,
ვით ერთგულნი
ვდგეკვართ მხრებში.
სახლში დედა ვართ
და მუშები
ველათ, ყანებში
თუ დრო მოითხოვს
მზათა ვართ და
მტერს გავსრით სისხლში
იცოდეთ ძმებო,
თქვენთანა ვართ
ჭირში და ლხინში
დღეს ჩვენ ვვახარებს
და გვინათებს
შუქი ელექტროს,
გაგვაჩვს არხები,
ეაობს ვაშრობთ
და ვხმარობთ ტრაქტორს.
ვაშენდთ ახალ ყოფას,—
ეროსნ ჭელნი
არ დაიზარება
გამარჯვებებით
აზრი ჩვენი
ცეცხლად ინთება!

რისთვის უნდოდათ გერმანელ გენერლებს ქართველი მენშევიკების დაჯილდოება

კავკასიაში გერმანიის დელეგაციის მეთაურის ფონ კრესის მოგსენება 1918 წ. 8 სექტემბრის თარიღით

(დოკუმენტი პირველად ქვეყნდება)

ფოილისი. 8 სექტემბერი—1918 წ.

გერმანიის დელეგაცია კავკასიაში.

რეფერენტს.

თქვენო ადმატებულებავ!

მაქვს პატივი წარმოგიდგინოთ შემდეგი წინადადება: საქართველოს სახელმწიფოს მომავალ ფოეციალურ ცნობასთან დაკავშირებით, სასურველი იქნებოდა ვეფრუქებია საქართველოს ხელმძღვანელ პირთათვის გერმანიის ორდენები. ჩემთვის არ არის უცნობი, რომ ამ ბატონების დამსახურებას ახალგაზრდა სახელმწიფოს შინაგანი კონსოლიდაციის და აგების საქმეში ჯერ კიდევ არ შეუძლია განსაკუთრებით მაღალი შეფასების პრეტენზია იქონიოს.

მაგრამ ის ფაქტი, რომ საქართველოს მთავრობა მიისწრაფოდა გერმანიასთან მჭიდრო კავშირისაკენ და ის, რომ ჩვენ მივიღეთ გამოწვდილი ხელი, ჩემის აზრით, ჩვენ ვალდებულს გვხდის შესაფერ მომენტში, ისიც წმინდა გარეგნული მხრით, ხაზი გავუსვათ განსაკუთრებულ ურთიერთობას ამ ორ ქვეყანას შორის მით უფრო, რომ აქ, როგორც საერთოდ ყველგან აღმოსავლეთში, საგნებზე მსჯელობენ პირველ ყოვლისა გარეგნული მხრით, ყოველ შემთხვევაში ჩვენს ინტერესს შეადგენს თავიდან ავცილოთ ის, რომ ავსტრო-უნგრეთმა ან თურქეთმა არ დაგვასწროს ამ საქმეში და, ამრიგად, ჩვენ არ მოვექცეთ ამ სახელმწიფოების უკან.

წარმოსადგენად მე ვარჩევ და ვაყენებ პირველ რიგში იმ პირთა ჯგუფს, რომელნიც მე ქვემოდ დავასახელე ჯგუფებად, საჩუქრად მისაცემი ორდენების ხარისხის მიხედვით. მე ვფიქრობ, რომ ჩემთვის საჭირო არ არის აქ განვსაზღვრო რა და რა ორდენები მიეძღვნას ცალკეულ ჯგუფებს, ვინაიდან მე ნაკლებად ვერკვევი საერთო თვალსაზრისის საკითხებში, რომელნიც გადამწყვეტ როლს თამაშობენ ამ საკითხის გადაჭრის დროს.

1. მინისტრი-პრეზიდენტი ფონ ჰერტლინგი.

2. გარეშე საქმეთა მინისტრი ჩხენკელი, აგრეთვე მისი მოადგილე და შინაგან საქმეთა მინისტრი რამიშვილი. შემდეგ ნაციონალური საბჭოს თავმჯდომარე ბენი ჩხეიძე, რადგან ნაციონალური საბჭო ამჟამად შეიძლება განხილული იქნეს, როგორც სახელმწიფოს სუვერენიტეტის მატარებელი, ამიტომ მართებული იქნება ჩხეიძეს მიეცეს იმავე ხარისხის ჯილდო, როგორც ბატონ ჩხენკელს და რამიშვილს.

3. შემდეგი მინისტრები, რომლებიც პირველ ყოვლისა მნიშვნელოვანი ამიან ჩვენთვის გერმანიის მთავრობასთან შეთანხმებული მუშაობისათვის:

სამხედრო მინისტრი გიორგაძე, ფინანსთა მინისტრი ჟურული და რკინის გზათა მინისტრი ლოგოთეთინანიძე. შემდეგ ნაციონალურ საბჭოს ვიცეპრეზიდენტი ბარათაშვილი.

4. შემდეგი უმაღლესი ოფიცრები:

გენერალ-მაორი ბოდეანოვი, სამხედრო მინისტრის თანაშემწე გენერალ-მაიორი, თავადი ახდრონიკოვი—გენერალური შტაბის უფროსი.

5. რათა დავანახვოთ ხალხს, რომ გერმანია არ დგას ერთი თუნდაც გაბატონებული პარტიის მხარეზე, არამედ მას სურს დახმარება გაუწიოს სახელმწიფოს, როგორც ასეთს, მოლიანად, მე სასურველად მიმაჩნია მიეცეს ჯილდო ოპოზიციის ზოგიერთ ბელადებსაც. პირველ რიგში განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს თქვენი ადმატებულებისობისათვისაც ცნობილ ნაციონალ-დემოკრატიული პარტიის ბელადს სპირიდონ კედიას, შემდეგ თავად ვაჩნაძეს—ესეც თავის სპეციფიურ მდგომარეობაზია, როგორც პარტიის წარმომადგენელი არმიის საორგანიზაციო კომფლიქტში.

ორდენების ხარისხის შეფარდება ცალკე ჯგუფებს შორის: ყველაზე მაღალი ხარისხი—პირველ ჯგუფს, ცოტათი ნაკლები ხარისხი—მეორე ჯგუფს. იგივე ხარისხის მბოლოდ ცოტათი უფრო დაბალი—3 და 4 ჯგუფებს. ეს ორი ჯგუფი, ჩვენის აზრით, საჭიროა თანაბარ ხარისხზე დავაყენოთ.

დიდი მადლობელი ვიქნებოდი თქვენი ადმატებულობისა ცნობისათვის—თანახმაა თუ არა კაიზერის მთავრობა განიხილოს ჩემი წინადადება. აგრეთვე ვბედავ მოვახსენო თქვენს ადმატებულებას, რომ ამ საკითხში აუცილებელია ავსტრო-უნგრეთის მთავრობის კ. და კ-თან წინასწარი შეთანხმება. მე გამოვიგზავნ იმ მოსაზრებებიდან, რომ ავსტრო-უნგრეთის აქაური დიპლომატიური წარმ

საბჭოთა ამიერ-კავკასია

1. ᲪᲔᲪᲮᲚᲘ ᲔᲚᲕᲐᲠᲔᲑᲡ...

მდიდარი და ფერადოვანია საბჭოთა მრავალეროვანი ამიერ-კავკასია. ბუნება აქ, ისე როგორც ურალში, უხვია. რა გიდია, რომ საბჭოთა ამიერ-კავკასიის მთების ფერადში არ იყოს! ითვთ, ქვანახშირი, რკინის მადანი, მარგანეცი, სპილენძი თუთია, ალუნიტიდი, მოლიბდენი, გუმბრინი და მრავალი არამადნეული სიმდიდრე. ხოლო ზედაპირზე: ბამბა, თამბაქო, აბრეშუმი, ჩაი, ციტრუსები, რამი, ვენახი, ზაფრანა, „პონური ხურმა, ფეიხოია, პალმები, ბაძბუკი და ყვავილები, ყვავილები... ვეარ დათვლი შავი ზღვის ნაპირზე გაბნეულ სუბტროპიკულ მცენარეთა კოლოსალურ მასას.

საბჭოთა ამიერ-კავკასია განსაკუთრებულად მდიდარია ფერებით. საეჭვოა მსოფლიოს რომელიმე სხვა კუთხეში ნახოთ ფერების ასეთი სიჭრელე, ასეთი წარმტაცი ფოთლოვანი და ყოველივე ეს კავკასიის ქედს ამაყი და მრისხანე მთების ჩრდილში და ფერადობებზე! რა ძალას, მძლეთამძლეობას, სიფიცხეს გრძნობთ მათში? რა ჰორიზონტები ისახება თოვლით დაფარულ ყაზბეგის მწვერვალიდან?

სტალინი, რომელიც საქართველოში, ამ მთების კალთებთან დაიბადა, სტალინი, რომელიც მათ დიად სილამაზეს ეწაფებოდა, ლენინს მთის არწივს ადარებდა: „...ლენინი... მთის არწივია, რომლისთვის უცხოა შიში, ბრძოლაში და რომელსაც პარტია გაბედულად მიყავს წინ რუსეთის რევოლუციური მოძრაობის გაუკაფავი გზებით“. შესანიშნავი შედარებაა, რა შეიძლება იყოს კავკასიის მთების მწვერვალებზე ბოლოვანი არწივზე უფრო დიდებული!

კავკასიის მთების მწვერვალებიდან მოჭრილ აქაფებული მდინარეები. განსაკუთრებით მძლავრია შავი ზღვის სანაპიროს და დასავლეთ საქართველოს მდინარეები. „შვეებად რა ზღვის დონემდე მუდმივად თოვლიანი მთების სიმაღლეებიდან, მათ განსაკუთრებით დაქანებული ვარდნა აქვთ—50 მეტრი ერთ კილომეტრზე. დაქანებული ვარდნა და კიდევ ხშირი წვიმა ჰიდროსადგურების ასაგებად მეტად ხელსაყრელ პირობებს ქმნის, მაგრამ მემამულეური, ბოიეფუზიული რუსეთის, მენშევიკურ საქართველოს, ეროვნული ჩაგვრის პირობებში მდინარეთა ძალა იკარგებოდა. იგი წარმოადგენდა მხოლოდ ეგზოტიკურ მასალას პუშკინის, ლერმონტოვის პოეტური სახეებისათვის:

„აქედან ვხედავ ნაკადების მე წარმოშობას, და პირველ სასტიკ ზვავებისა. ვმცრეტ დაქანებას“. (პუშკინი—„კავკასი“).

ბოლშევიზმი იძულებულს ხდის ამ მჩქეფარე ნაკადს, და არა მარტო მთ, სოციალიზმის საქმეს ემსახურონ.

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ ლენინის ერთ-ერთი პირველი საზრუნავი იყო—„მთელი ძალღონით განვეგეთარებია.. მდიდარი ჰაერის საწარმოო ძალები, თეთრი ნახშირი, მორწყვა“ მთელი რიგი წლების მუშაობის შემდეგ გაჩნდა პირველი ჰიდროსადგური-ბინი. ამუშავებულია, წარმოებს კიდევ ორის მონტაჟი. ზაპესი ფაფოთვდება. ბათომის მახლობლად სადგური შენდება. მუშაობა ყველგან დუღს და გადმოდუღს. წყდება სომხეთის დნეპროსტროის—სევანის ჰიდროსადგურების საკითხი. სევან-ზანგის ჩანჩქერებს ჰიდროსადგურების მშენებლობა იშვიათი სილამაზით, მონაფიერის ორიგინალობით და გაბედულობით უბადლია.

ზღვის დონიდან 1916 მეტრის სიმაღლეზე ქვის მთებში ჩაკეფდილმა სევანის ტბამ, რომლის სიღრმე 100 მეტრს შეადგენს, საუკუნეთა მანძილზე 58 ნახევარი მილიარდი კუბომეტრი წყალი დაგროვა. ოცდაათი ღელე და უამრავი წყაროო ტბას ყოველწლიურად 720 მილიონ კუბომეტრს წყალს ჰმატებს. ხოლო იქიდან მდინარე ზანგაში მხოლოდ 30 მილიონი კუბომეტრი მიედინება. წყლის ჭარბი მასა—ერთი მილიარდი 185 მილიონი კუბომეტრი—ორთქლდება.

საბჭოთა სომხეთის გაბედულმა ინჟენერებმა და ტექნიკოსებმა შეადგინეს პროექტი—გამოუშვან ტბიდან წყლის მარაგის ნაწილი, იძულებული გახადონ ეს წყალი თავისი ვარდნისას ჰიდროსადგურების ტურბინები ატრიალონ, და როცა ამის გამო ტბის საკისებური ზედაპირი 50 მეტრით დაბლა დაეშვება და მისი აოე 1450-დან 238 კვ. კილომეტრამდე შემცირდება, მაშინ აოორთქლება 153 მილიონ კუბომეტრამდე დაიკლებს, წყლის დონე ტბიდან გადიდდება. და მუდმივ იტრიალებს 570 ათას კილოვატამდე სიმძლავრის მქონე ტურბინათა ბორბლები.

შეადარეთ ეს დნეპროშენის სიმძლავრეს—558 ათას კილოვატს,—და ცხადი გახდება ამ მონაფიერების გრანდიოზულობა.

სევან-ზანგის ჩანჩქერი ცხრა ჰიდროსადგურისაგან იქნება შემდგარი. მათგან ამჟამად გაჩაღებულია კანკერის ჰიდროსადგურის მშენებლობა—მდინარე ზანგაზე, ერევნის მახლოლად. 3 ათასამდე მუშა—სომეხები, აისორები, ქურთები — დაბანდებულია ბაზალტის კლდეებში გვირაბების გათხრაზე, კაშხლების და რამების აგებაზე, ბუმბერაზულ ძელადენების მონტაჟზე. პროექტის ავტორი და მშენებლობის სუპერვიზორი მყოფელია **ი. ა. ტერ-ასტვაცატუროვი.** სადაური უნდა ამუშავდეს 1935 წლის 1 იანვრისათვის. მეორე ხუთწლედის დამლევს ამოქმედდება მეორე, სევან-ზანგის ჩანჩქერის ყველაზე მძლავრი სადგური — „ოგუმუშის 260 ათას კილოვატიანი სადგური. ეს იქნება ისეთ ქვეყანაში, რომელიც თავის დროზე მეფის რუსეთსა და დაშნაკეთებისგან მემკვიდრეობად მიიღო საერთოდ ერთ ათას კილოვატამდე სიმძლავრის სამი პატარა სადგური.

სულ უფრო და უფრო მკაფიოდ ელვარებს ელექტროფიკაციის „ცეცხლი საბჭოთა ამიერკავკასიაში...

გახსენდებათ სხვა „ცეცხლი“.

ეი წიგნი „მძიმე ჯვარი“, დეიური ვალიკო ჯუღელის, რომელიც მეთაურობდა მენშევიკურ სახალხო გვარდიას, როცა მენშევიკები საქართველოში ხელისუფლებს სათავეში იდგნენ. ის აგვიწერს, თუ როგორ ეიმებოდენ მენშევიკები სომხებს, ოსებს და ამიერკავკასიის სხვა ერებს, მენშევიკური მთავრობის ლოცვაკურთხევით თუ როგორ იღვრებოდა ნაკადებად შროშელთა სისხლი.

ეი ერთერთი ჩანაწერი ჯუღელის დღიურში:

„1920 წ. 14 ივნისი. ჩვრივი. ღამეა. სოფლები აქ (ლაპარაკია სამხრეთ ოსეთის სოფლებზე) გაშენებულია მაღლობებზე და, ალბად, ოსები ფიქრობდენ, რომ ჩვენ მათ ვერ მივწვდებოდით! მაგრამ ახლა ყველგან ცეცხლი... გიზგიზებს და გიზგიზებს. საბედნიეროდ ცეცხლი... რაღაც საშინელი, სასტიკი თეატრიული სილამაზეა... და ერთმა ძველმა ამბავმა, როცა გადახედა ამ ღამით მოელვარე ცეცხლს, დაღონებით მითხრა: „ჩემთვის გასაგები ხდება ნერონი და რომის დიდი ხანძარიო“. სანლები იწვის... ცეცხლით და მახვილით! ცეცხლი გიზგიზებს!..“

ეს იყო მენშევიკური ესთეტიკა, მენშევიკური სილამაზე, მენშევიკური ცეცხლი.

საბჭოთა ამიერკავკასიაში, რომელიც წარმოადგენს ბურჟუაზიის დროს გაუგონარ და ბურჟუაზიული წყობილების პირობებში შეუძლებელ ნაციონალური მშვიდობიანობის ნიმუშს, სხვა ცეცხლი ელვარებს ბოლშევიკური ცეცხლი! ჰიდროსადგურებს—ამიერკავკასიის ინდუსტრიალიზაციის ამ საფუძველს ცეცხლი, ახალი, სოციალისტური, ბედნიერი ცხოვრების ცეცხლი!

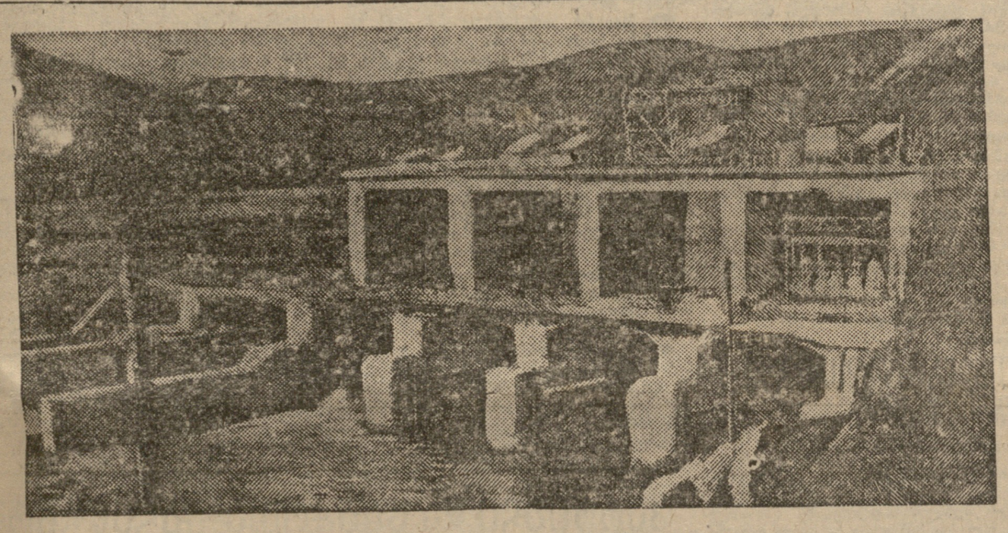

რა... ...ᲔᲡᲘ, ᲙᲐᲨᲮᲐᲚᲘ

2. ფაქტიური თანასწორობა

„უფლებრივი თანასწორობა ჩვენ გამოვაცხადეთ და მას კიდეც ვანხორციელებთ, მაგრამ უფლებრივი თანასწორობისაგან, რომელსაც თავის თავადაც უდიდესი მნიშვნელობა აქვს საბჭოთა რესპუბლიკებისა განვითარ ბის ისტორიაში, მაინც შორსა ვართ ფაქტიურ თანასწორობამდე... ზოგიერთ ეროვნებას თავისი პროლეტარები არ ჰყავს, სამრეწველო განვითარება არ გაუტარია, არც კი დაუწყია, კულტურულად საშნილად ჩამორჩენილია და სრულიად არ ძალუძს გამოიყენოს ის უფლებები, რომლებიც მათ რევოლუციამ მიანიჭა“.

ეს სიტყვები ამხ. სტალინმა წარმოთქვა მარტის მე-12 ყრილობაზე 1923 წელს. უმთავრესად ამიერ-კავკასიის ნორჩი ფედერაციის, მდგომარეობის შეფასებასთან დაკავშირებით. მაშინ მხოლოდ ბაქო წარმოიდგენდა გამონაკლისს: იქ იყო მრეწველობა და იყო პროლეტარიატი. მაგრამ ამ ქალაქის შესახებაც ამხ. სტალინმა ჯერ კიდევ მე- პარტყრილ. თქვა, არ ძეიძ ბაქო აზერბაიჯანში ავროოთო. „ბაქო აზერბაიჯანის წიაღიდან კი არ წარმოშობილა, არამედ ზეციდან დაშენებულია ნობელის, როტშილდის, ვიშაოს და სხვათა მეცადინეობით. რაც შეეხება თითონ აზერბაიჯანს. ეი ყველაზე ჩამორჩენილი, პატრიარქალურ ფეოდალური ურთიერთობის ქვეყანაა“.

პარტიის მე-12 ყრილობიდან სულ ათმა წელმა განვლო.... აზერბაიჯანის ყოფილი პროვინციული ქალაქი განჯა, სადაც ერთადერთი კუსტარული ქარხანა 1920 წელს ოთხ ტონა ბამბას ძლივს ამუშავებდა, — მთლად ელექტრონის სხივებშია გახვეული. ქვეით მოკრწყული ფართო ტეხები, ტრამვაი. ხუთკილომეტრიან უდაბური ადგილი, რომელიც ათი წლის წინად ქალაქს,—თავად შამქორსაკების, ზოლადგადარეგების, ზიახტანოვების, ხალამიდოვების და რაფიბეგოვების რეზიდენციას—ქალაქისაგან ჰყოფდა დაცარალია პარკუბინ. ბალებით, ახალი ქარხნებით ათასოთხმოცი ორ და სამ სართულიანი სახლი!

ათასეულ ელნათურებით გაჩირაღდნებული ეს ქუჩები განჯის ქარხნებმა, ზოხაზეს და ქალაქის ყველა მხარეში მიმოფანტეულ. ᲥᲐᲠᲘᲡ ᲑᲐᲛᲑᲘᲡ, ᲑᲐᲠᲘᲗᲘᲡ, ᲙᲝᲜᲡᲔᲠᲕᲘᲡ, ᲛᲔᲠᲘᲜᲝᲡᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲮᲕᲐ ᲛᲠᲐᲕᲐᲚᲗᲐ ᲥᲐᲠᲮᲜᲔᲑᲘ. ოცმლიონად ღირებული საერთაშორისო-ᲡᲐᲥᲗᲝᲕᲝ ᲙᲝᲛᲑᲘᲜᲐᲢᲘ. ᲖᲔᲗᲘ-ᲡᲐᲠᲗᲐᲩᲘᲡ. ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲙᲝᲛᲑᲘᲜᲐᲢᲘ. ᲐᲚᲣᲜᲘᲢᲘᲡ ᲥᲐᲠᲮᲜᲐ. ᲛᲝᲗᲘᲡ ᲓᲐ ᲭᲘᲠᲐᲙᲘᲡ ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲡᲐᲑᲐᲭᲝ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲐᲨᲘ. ᲒᲐᲜᲯᲘᲡ ᲛᲝᲡᲐᲮᲚᲔᲝᲑᲘᲗ ᲛᲝᲛᲐᲒᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲘᲡ ᲠᲔᲖᲘᲓᲔᲜᲪᲘᲐᲨᲘ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲛ ᲛᲝᲛᲐᲒᲠᲔᲑᲣᲚᲘᲡ ᲛᲘᲬᲘᲡ ᲤᲐᲠᲗᲝᲑᲘ ᲐᲠᲐᲛᲐᲓᲔᲡᲘᲐᲡᲗᲕᲘᲡ ᲔᲜᲔᲠᲒᲘᲐ. ᲐᲛᲘᲔᲠ-ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲡᲐᲛᲠᲔᲚᲝᲑᲘᲗ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ ᲒᲐᲜᲘᲮᲚᲓᲐ ᲛᲔᲠᲕᲔ ᲡᲘᲛᲤᲝᲜᲘᲐᲨᲘ. ᲛᲘᲡᲘ ᲞᲠᲘᲜᲪᲘᲞᲘ ᲘᲧᲝ ᲛᲘᲬᲘᲡ ᲐᲠᲬᲘᲕᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲠᲗᲔ ᲓᲐ ᲐᲛᲘᲔᲠᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲛᲗᲘᲡ ᲙᲐᲚᲗᲔᲑᲖᲔ ᲓᲐ ᲡᲘᲛᲐᲦᲚᲔᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲬᲔᲠᲘᲗ ᲒᲐᲜᲘᲮᲚᲓᲐ

„სათოფისწამლო განწყობილებანი“

მოსკოვი, 4 დეკემბერი. „პრავდა“ თავის განყოფილებაში „უცხოეთის პრესის ფურცლებზე“ სათაურით „საოფიციოზმალო განწყობილებანი“ მოყავს გენერალ ტურნიეს აზრი ომის შესახებ ერთის მხრივ საფრანგეთსა და მის მოკავშირეებს „მეორეს მხრივ კი გერმანიას შორის.

ეალრეადვ საქმიანი ტონი იმ სამხედრო სპეციალისტს მსჯელობისა, რომელსაც თავის სტატიას დაუთმო მომავალ სამხედრო მოქმედებათა გეგმა, ნათელ წარმოდგენას იძლევა კაპიტალისტური ევროპის განწყობილებათა შესახებ. „საფრანგეთ-ბელგიის საზღვარს,—წერს ტურნიეს,—მხოლოდ 400 კილომეტრი უჭირავს რომლიდგანაც 4 კილომეტრი მიდის რეინის [illegible] ... საფრანგეთში და ნაწილობრივ ბელგიაში. ... ეს ... ადვილად დაიცვლა. რომ აძლიეს გერმანიის შეტევას. პოლონეთის მხრიდან საზღვარი გადაჭიმულია 700 კილომეტრის [illegible] ... ეს ... ომ ... ...